

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในพื้นที่ โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) Leadership Qualities of the Mayors Enhancing Effectiveness in the Management in The Eastern Economic Corridor (EEC) Area

พณัยศ เจนหัตถ์คุณ^{1*}, ดำรงศักดิ์ จันทโททัย² และสนทยา วณิชวัฒนา³

Phanyos Jenhatkhun^{1*}, Damrongsak Junthothai² and Sonthya Vanichvatana³

¹⁻³ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹⁻³Doctor of Philosophy Department of Public Administration, Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

*ผู้เขียนหลัก e-mail: phanyos.j@gmail.com

Received: June 12, 2024; Revised: June 26, 2024; Accepted: June 29, 2024

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ และประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC (3) เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่จะไปสู่ประสิทธิผลของการบริหารงาน (4) เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีเขต EEC รูปแบบการวิจัย: เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นรูปแบบทฤษฎีฐานราก สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้สถิติความสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า: (1) นายกเทศมนตรีมีภาวะผู้นำ และมีประสิทธิผลของการบริหารงานอยู่ในระดับมาก (2) ทดสอบความสัมพันธ์รายด้าน และภาพรวมระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารงานของพบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r=.887, p<.01$) (3) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของนายกเทศมนตรีจากผลกระทบของโครงการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่: (ก) กระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ข) มีประชากรแฝงเพิ่มมากขึ้น (ค) ทรัพยากรไม่เพียงพอ (ง) ประชาชนไม่ได้รับบริการตามความต้องการ (4) ปัจจัยที่เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลมี 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ (ก) การเรียนรู้ผลกระทบ และปรับตัวอยู่กับพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ข) การเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร และก้าวทันเทคโนโลยี (ค) การสร้างเครือข่าย ประสานประโยชน์ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับ อบท. (ง) ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดประโยชน์สาธารณะในท้องถิ่น และมีความฉลาดทางอารมณ์ และ (จ) การกระจายอำนาจ และสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรในเขตพื้นที่เขตอีอีซี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ประสิทธิผลของการบริหารงาน; นายกเทศมนตรี; โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ABSTRACT

This study aimed (1) to explore the level of leadership qualities and effectiveness in the mayors' management in the Eastern Economic Corridor (EEC) area (2) to examine the relationship between leadership qualities and effectiveness of mayors' management, (3) to explore the problems and barriers of the mayors in the EEC area, (4) to explore factors that lead to the efficient management of the mayors. Methodology: A mixed methods design, concurrent embedded strategy was employed, a qualitative based on grounded theory (GT). However, the quantitative method was descriptive study. The data were analyzed by using descriptive statistic, consisting of frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Correlation coefficient.

Results revealed that: (1) The mayors' leadership qualities and effectiveness of management were high level. (2) The leadership qualities, and effectiveness in the mayors' management were positive relating ($r = .887$, $p < .01$). (3) The problems and barriers were (a) environmental negative impacts, (b) the increasing number of populations in the EEC area, (c) insufficient resources, and (d) the people's needs were not met. (4) The factors that lead to the effectiveness of the mayors' management and constructing a conceptual framework of grounded theory included 5 themes. These were (a) learning to know and adapt to EEC impacts, (b) enhancing communication and improving technological use, (c) creating a network, coordination, and enhancing people participation, (d) honesty, emotional quotient (EQ), and intent on public interest, (e) decentralization, and providing adequate budgeting support to the Local Government by the Government and EEC.

Keywords: Leadership; mayors; effectiveness of management, EEC

บทนำ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยมีพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) พ.ศ.2561 ซึ่งมาตรา 4 ได้กำหนดเกี่ยวกับ “เขตส่งเสริม

เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ EEC เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน และอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วตามนโยบาย Thailand 4.0 (พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2561) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1) การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง ด้านพลังงาน สาธารณูปโภค การวิจัย

และพัฒนา 2) ดำเนินการด้านผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม 3) ออกกฎหมายเพื่อสนับสนุน และดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน 4) มีแผนการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน โดยพื้นที่โครงการ EEC ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ซึ่งการพัฒนาโครงการของ EEC ไปสู่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง ต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐ รับผิดชอบการให้บริการในท้องถิ่นและเชื่อมโยงประโยชน์จากโครงการ EEC ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นตำแหน่งที่สำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในรูปแบบเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ แต่ในการดำเนินโครงการ EEC มีทั้งผลกระทบในด้านบวกคือทำให้เศรษฐกิจดี ส่วนด้านลบ พบว่า มีปัญหาของสิ่งแวดล้อมและสังคม จากการศึกษาที่ผ่านพบว่า ผลกระทบของการดำเนินโครงการ EEC ในด้านลบ ได้แก่ 1) ประชากรแออัดเพิ่มขึ้น 2) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) มีผลกระทบระบบนิเวศ พื้นที่ชายฝั่ง และวิถีชีวิตของชุมชน ฯลฯ (อิทธิพร สินทรโก, อรรถดิยาพร ไชยฤทธิ์ และนพพร ชุนคำ, 2563; อารตี อยุทธกร, 2564 ; นพดล วิทยาภรณ์ และ เอกพร รักความสุข, 2562)

นอกจากนี้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากนายกเทศมนตรีส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการทำงานเป็นทีม ขาดการมีภาวะผู้นำ มีการทุจริตคอร์รัปชั่น (โกวิท พวงงาม, 2563) ซึ่งนายกเทศมนตรี จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีภาวะผู้นำ มีบุคลิกความน่าเชื่อถือ (ไชยะ เทพา 2021) นอกจากนี้ผู้นำจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ซึ่งจากการศึกษาของธัญภา หมันจิตพบว่าการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย 1) การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมที่สุด 2) การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะทัศนคติ 3) การพัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาคูงาน พัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

สำหรับตัวแบบของภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณลักษณะคือ 1) มีวิสัยทัศน์ 2) มีบุคลิกภาพและความพหุติที่ดี 3) มีความรับผิดชอบ 4) มีคุณธรรมจริยธรรม 5) ใช้หลักการมีส่วนร่วม 6) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 7) สามารถในการสื่อสาร 8) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สมบัติ บุญเลี้ยง, อาริย์ นัยพินิจ, และ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร, 2555)

ผลกระทบจากโครงการ EEC มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน นายกเทศมนตรีจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ มีสรรถนะในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และการบริหารงานของนายกเทศมนตรี โดยการศึกษาวิจัยแบบผสานวิธี เพราะที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาวิจัยดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ และประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC
3. เพื่อค้นหาปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC
4. เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีเขต EEC

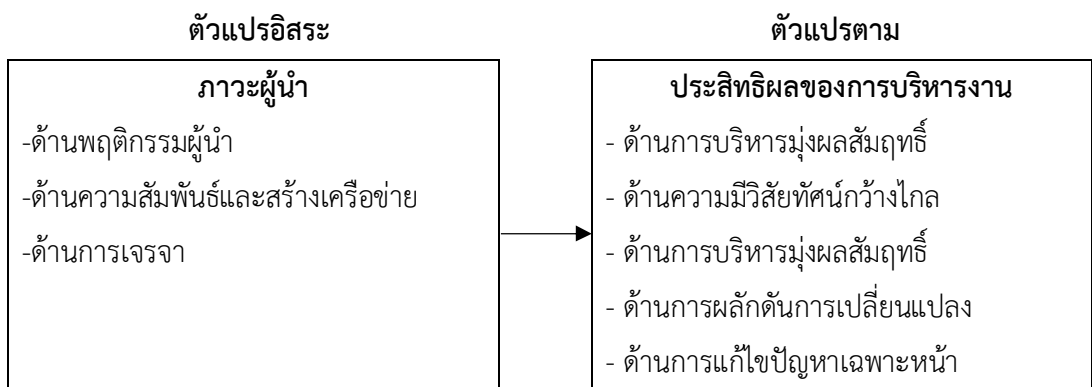
สมมติฐานการวิจัย (ในการศึกษาเชิงปริมาณ)

1. ภาวะผู้นำด้านพฤติกรรมผู้นำ ความสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายและการเจรจา กับประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรี มีความสัมพันธ์กัน

2. ภาวะผู้นำโดยรวม กับประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรี ในเขต EEC มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาแบบผสมวิธี (A mixed methods study) ครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาผลกระทบ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC และแนวทางการนำไปสู่ประสิทธิผล แล้วนำมาสร้างรูปแบบจำลอง (Model) ตามแนวทางของ Creswell (2018) ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณใช้ตัวแบบของภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสมบัติ บุญ列席 และคณะ (2555) (ดังภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวะผู้นำหมายถึง บุคคลที่มีศิลปะ มีอิทธิพลต่อกลุ่มคนให้เขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายของงานสูงสุด (นิติพล ภูโตโชติ, 2566) จากการทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับ ผู้นำคือ ผู้ที่ชี้นำพนักงาน บุคลากรไปสู่ทิศทางที่พวกเขาต้องการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Mansaray, 2019) จากการศึกษาของกริช อีรางสุ และอำนาจ ชนวงษ์ (2564) พบว่าความสำเร็จขององค์กร มีองค์ประกอบในการสร้างเครือข่ายปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ซึ่งสัจสุจริต ยึดประโยชน์สาธารณะในท้องถิ่น มีความฉลาดทางอารมณ์ มีคุณธรรม มีความโปร่งใส

ประสิทธิผลของการบริหารองค์กรหมายถึง ความสามารถขององค์กรในการบรรลุวัตถุประสงค์ ภายในข้อจำกัดของทรัพยากร เพื่อความอยู่รอดและความก้าวหน้าของสถาบัน (Akhigbemidu, Amah, and Okocha, 2021)

จากการศึกษาของพิชัยรัฐ หมั่นด้วง (265) พบว่าระดับสมรรถนะของผู้บริหาร อปท. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสมรรถนะของผู้บริหารกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ส่วนธรรมรัตน์ บุปผาชาติ และคณะ (2565) พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง

ตัวแบบของภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณลักษณะ คือ 1) มีวิสัยทัศน์ 2) มีบุคลิกภาพและความพลวัติที่ 3) มีความรับผิดชอบ 4) มีคุณธรรมจริยธรรม 5) ใช้หลักการมีส่วนร่วม 6) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 7) สามารถในการสื่อสาร 8) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สมบัติ บุญเลี้ยง และคณะ, 2555)

จากการศึกษาของนพดล วัยภรณ์ และเอกพร รักความสุข (2562) เกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาโครงการพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC พบว่า 1) การวางแผนเมืองยังไม่มีที่เหมาะสม การกำหนดพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมยังคงไม่ชัดเจน 2) แรงงานยังไม่มีทักษะมาตรฐานการผลิต 3) ขาดแผนการพัฒนาแบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมการขนส่งทางอากาศ 4) ขาดการส่งเสริมการลงทุนทางด้านการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีระดับท้องถิ่น 5) ขาดการสร้างความสัมพันธ์อันดี 6) ระบบน้ำประปามีประสิทธิภาพต่ำ

จากการศึกษาของอารตี อยู่ทศธร (2564) ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบเศรษฐกิจ EEC พบว่า มีปัญหาได้แก่ ผังเมืองมีข้อยกเว้นให้ตั้งโรงงานในชุมชน เกิดโรงงานกำจัดขยะรีไซเคิลของนักลงทุนเงินมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของชุมชน มีตะกอนเลนทำให้สัตว์น้ำในอ่าวบางละมุงสูญพันธุ์ การสร้างท่าเรือน้ำลึก ทำให้กีดเขาชายฝั่ง เสียหาย และการจัดผังเมืองไม่เหมาะสม

จากการศึกษาของศิริโชค ประทุมพิทักษ์ (2561) พบว่า พื้นที่มาบตาพุดก่อนปี พ.ศ. 2532 นั้นเป็นพื้นที่ติดทะเลซึ่งมีความอุดม

สมบูรณ์ อาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชนมาตาพูดที่เป็นประเภทหลัก คือ อาชีพประมง อาชีพเกษตรกร และอาชีพค้าขาย และในปัจจุบันมี ซึ่งผลกระทบด้านบวก ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค มีความเจริญเข้ามาในชุมชน เศรษฐกิจของชุมชนในภาพรวมเติบโตขึ้น การคมนาคมสะดวกสบาย คนในชุมชนมีงานทำและเกิดอาชีพใหม่ ๆ ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้เป็นเจ้าของกิจการ การค้าขาย ห้างเช่า โครงการหมู่บ้านจัดสรร ประชาชนมีงานทำกันมากขึ้น ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนผลกระทบด้านลบ ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศ กลิ่น เสียง ฝุ่นละอองประชากรแฝงเข้ามาอยู่ก่อให้เกิดปัญหา ยาเสพติด ลักเล็กขโมยน้อย อุบัติเหตุ มีมากขึ้น อาชญากรรม อีกทั้งคนในชุมชนมีปัญหาสุขภาพเพิ่มขึ้น มีโรคใหม่ๆ เกิดขึ้น และมีความวิตกกังวลกลัวอุบัติเหตุจากสารเคมี โรงงานระเบิด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ โดยให้ทุกส่วนในชุมชน ให้ความสำคัญกับผลกระทบด้านลบ และควรแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากการศึกษามูลนิธิสิ่งแวดล้อม (2564) เสนอว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ผังเมือง EEC เปลี่ยนจากพื้นที่เกษตรเป็นอุตสาหกรรม จึงกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed methods study design) โดยใช้กลยุทธ์แบบ Concurrent Embedded Strategy โดยให้น้ำหนักการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพยึดรูปแบบทฤษฎีฐานราก

(Grounded theory) ร่วมกับวิจัยเชิงปริมาณยึดรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการศึกษาคู่ขนานกัน และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative study) ศึกษาในระดับภาวะผู้นำ และประสิทธิผลของการบริหารงาน ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ กับประสิทธิผลของการบริหารงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้บริการประชาชนคือข้าราชการ ภายใต้การนำของนายกเทศมนตรี จากเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง ชลบุรีและฉะเชิงเทราในเขตพื้นที่ EEC จำนวน 6,112 คน (กรมการปกครองท้องถิ่น, 2565) (ดังตารางที่ 1)

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบสะดวก (Convenience sampling) ประกอบด้วย ผู้ให้บริการ คือ ข้าราชการของเทศบาลในเขตพื้นที่ EEC จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยโปรแกรม G* power 3.1.9.4 (Faul et al., 2009) ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่น power level of 0.99 ค่าขนาดอิทธิพลระดับกลาง (Medium of effect size) 0.50 และค่าความคลาดเคลื่อน 0.01 ($\alpha = 0.01$) สำหรับการทดสอบสถิติ Pearson's Monument Correlation ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 244 คน แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้จำนวน 270 คน (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนสัดส่วนของประชากร และกลุ่มตัวอย่างของเทศบาล ในแต่ละจังหวัด (N=270)

จังหวัดที่	ชื่อจังหวัด	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1.	ระยอง	1,997	90
2.	ชลบุรี	2,669	115
3.	ฉะเชิงเทรา	1,446	65
	รวม	6,112	270

3. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน ซึ่งจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญขึ้นอยู่กับข้อมูลอิมตัว (Creswell & Creswell, 2018) ประกอบด้วย นักการเมืองระดับชาติ และผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรีในเขตพื้นที่ EEC เลขาธิการคณะกรรมการนโยบาย EEC

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ทีมงานนักวิจัย แบบสัมภาษณ์สัมภาษณ์เชิงลึก แบบตัวต่อตัว โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่เป็นคำถามปลายเปิด สมุดจดบันทึก และเครื่องบันทึกเสียง

2. เครื่องมือในการเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามประเมินความเป็นภาวะผู้นำ และประสิทธิภาพของการบริหารงานของนายกเทศมนตรี ดัดแปลงมาจากของ สมบัติ บุญเลี้ยง (2555) ประกอบด้วย ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำ ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert's Scale มี 5ระดับ คือ 5 คะแนน= มากที่สุด 4 คะแนน=มาก

3 คะแนน =ปานกลาง 2 คะแนน = น้อย และ 5 คะแนน = น้อยที่สุด และความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน เป็นแบบ Likert's Scale มี 5 ระดับ เช่นเดียวกัน

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 ระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ได้สนทนารวบรวมความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล แจ้งวัตถุประสงค์และเหตุผล พร้อมขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง ใช้เวลาประมาณ 50-60 นาที และสัมภาษณ์เพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีก 2-3 ครั้ง

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้คำนวณได้ คือ 270 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ 1) ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) ใช้สถิติ Pearson correlation

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ: โดยวิเคราะห์เนื้อหา ตามแนวคิดของเครสเวลล์ (Creswell, 2018)

ผลการวิจัย

เชิงปริมาณ

1. ภาวะผู้นำ และประสิทธิผลของการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ภาวะผู้นำ และประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรี ในเขต EEC (n = 270)

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ภาวะผู้นำ			
ก. ด้านพฤติกรรมของผู้นำ			
1. มีคุณธรรมและจริยธรรม	4.02	0.865	มาก
2. มีความตระหนักในผลประโยชน์สาธารณะ	3.88	0.749	มาก
3. มีความรับผิดชอบในหน้าที่	4.01	0.770	มาก
4. มีความฉลาดทางอารมณ์และสามารถควบคุมอารมณ์ได้	4.07	0.898	มาก
ข. ด้านความสัมพันธ์ และสร้างเครือข่าย			
5. สามารถในการสร้างเครือข่ายการทำงานที่ดี	4.16	0.767	มาก
6. มีการพบปะพูดคุยนอกเวลางานกับประชาชนและผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	4.02	0.816	มาก
7. มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักการเมืองทุกระดับ	4.12	0.777	มาก
ค. ด้านการเจรจา			
8. มีทักษะการสื่อสารที่ดีและชัดเจนตรงไปตรงมา	4.04	0.858	มาก
9. มีทักษะในการลดความขัดแย้งจากปัญหาต่างๆภายในท้องถิ่น	4.15	0.880	มาก
10. สามารถพูดโน้มน้าวใจให้บุคลากรยอมรับและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ	4.01	0.830	มาก
คะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำ	4.05	0.551	มาก

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ประสิทธิผลการบริหารงาน			
ก. ด้านความมีวิสัยทัศน์กว้างไกล			
1. การกำหนดทิศทางการทำงานขององค์กรชัดเจน	4.05	0.797	มาก
2. สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ขององค์กรได้อย่างเข้าใจและชัดเจน	3.90	0.890	มาก
3. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ทิศทางขององค์กร และสามารถดำเนินการได้จริง	4.06	0.839	มาก
ข. ด้านการผลักดันการเปลี่ยนแปลง			
4. สามารถลดกฎระเบียบ การสร้างความคล่องตัวในการทำงาน	3.95	0.795	มาก
5. สามารถชี้แนะให้ผู้ใต้บังคับบัญชา การแก้ปัญหา มีทางเลือกหลายวิธี	4.03	0.847	มาก
6. เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความทันสมัย ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และอุทิศตนในการทำงาน	4.08	0.807	มาก
ค. ด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า			
7. มีทักษะการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	4.00	0.924	มาก
8. สามารถควบคุมและแก้ไขปัญหาในทุกสถานการณ์	4.00	0.831	มาก
9. มีความตื่นตัว/ หรือเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต	4.02	0.798	มาก
คะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลในการบริหารงาน	4.01	0.556	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.05, SD = 0.551) และประสิทธิผลการบริหารงานในระดับมาก (Mean = 4.01, SD = 0.556)

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.80 ระดับน้อยที่สุด
2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับ ประสิทธิผลการบริหารงาน (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทั้งรายด้าน และภาพรวม กับประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC (n=270)

ตัวแปร	r	p-value
ภาวะผู้นำ กับประสิทธิผลของการบริหารงาน		
1. ด้านพฤติกรรมของผู้นำ	0.817	0.01*
2. ด้านความสัมพันธ์ และสร้างเครือข่าย	0.755	0.01*
3. ด้านการเจรจา	0.750	0.01*
ภาวะผู้นำโดยรวม กับ ประสิทธิผลของการบริหารงาน	0.887	0.01*

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำในแต่ละด้าน และภาพรวม กับประสิทธิผลการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC

ปัญหาและอุปสรรค มีประเด็นหลัก 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: นโยบายในการพัฒนาโครงการ EEC สร้างผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ เป็นการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ฝุ่น น้ำเสีย สารพิษ การถมทะเลพื้นที่การเกษตรกลายเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม มีขยะเพิ่มมากขึ้น ทำลายระบบนิเวศ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเล่าในที่นี้ใช้ *อักษรตัวเอียง (Italic)* เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุน ดังนี้

“ปัญหาของนายก อบท. ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะ EEC เป็นนโยบายของ

ภาครัฐ ซึ่งคนที่มีอำนาจ คือระดับรัฐบาล รัฐมนตรี แต่ปัจจุบันเราต้องยอมรับว่า EEC มีความล่าช้า การก่อสร้างทำรถไฟความเร็วสูงยังไม่ได้ไม่ได้เริ่ม EEC รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ไม่ทราบปัญหาและความต้องการแต่ละชุมชน” (ผู้เชี่ยวชาญ K1)

1.2 ประชากรแฝงเพิ่มมากขึ้น: นโยบายพัฒนา EEC ทำให้มีความต้องการแรงงานเพิ่มมากขึ้น มีการเคลื่อนย้ายของประชากรมาก จึงมีทั้งผู้ที่ทำงาน เด็ก และผู้สูงอายุ ผู้พิการมีมากขึ้น “ระยองมีการทับซ้อนของจำนวนประชากรมาก และจำนวนตามทะเบียนราษฎรมี 6-7 หมื่นคน แต่ประชาชนที่อาศัยอยู่จริงราว ๆ 1.6-1.7 แสนคน” (ผู้เชี่ยวชาญ K 9)

1.3 ทรัพยากรไม่เพียงพอ: ภารกิจของ อบท. ต้องรับผิดชอบประชากรในท้องถิ่น จากผลกระทบเช่น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องจัดการขยะเพิ่มขึ้น ใช้งบประมาณและบุคลากรเพิ่มขึ้น จึงขาดแคลนบุคลากร

“ผู้บริหาร อบท. ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก EEC เท่าที่ควร ปัญหา คือ ทำอย่างไร

ให้กระจายอำนาจกระจายเงินด้วย ปัจจุบัน ไม่ได้กระจายงบประมาณ ท้องถิ่นจึงทำงานเกินตัว” (ผู้เชี่ยวชาญ K1, 2, 9,16)

1.4 ประชาชนไม่ได้รับบริการตามความต้องการ: การพัฒนา EEC เป็นโปรเจกต์ใหญ่เป็นนโยบายมาจากส่วนกลาง การให้บริการแก้ปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ไม่เหมาะสม เช่น โครงการพัฒนารถไฟความเร็วสูง การถมทะเลที่ระยอง แล่นฉกบังที่ชลบุรี ประชาชนได้รับเงินค่าตอบแทนเยียวยาไม่เหมาะสม

นายก ฯ ไม่ได้มีอำนาจเข้าไปเยียวยาช่วยเหลือประชาชน เพราะโปรเจกต์ต่าง ๆ ใหญ่เกินงบประมาณ และความสามารถในการบริหารจัดการของเทศบาล เงินเยียวยายังไม่เป็นธรรม”(ผู้เชี่ยวชาญ K 17)

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่จะนำไปสู่การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพของนายกเทศมนตรีในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

ในการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในเขต EEC มีประเด็นหลัก 5 ประเด็น

2.1 การเรียนรู้ผลกระทบ และปรับตัวอยู่กับ EEC: นายกเทศมนตรีต้องเรียนรู้ผลกระทบทั้งด้านบวก และด้านลบ มีข้อมูลสนับสนุน ดังนี้

อปท. หรือ ผู้บริหารเรียนรู้ผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ พัฒนาตนเองและบุคลากร โดยอบรมระยะสั้น มีที่ปรึกษาในทุกด้าน สามารถสร้างสมดุลการพัฒนากับสมดุลการอนุรักษ์ให้ไปด้วยกันได้ นายกเทศมนตรีใน 3 จังหวัดใน EEC ควรมีการพัฒนาตนเอง

ทั้ง 3 จังหวัด ไม่เข้าใจนโยบาย ไม่เข้าใจในผลกระทบเชิงลบ ส่วนใหญ่จะเข้าใจเชิงบวก แต่ต้องรู้จักวิธีการคิดสร้างสรรค์”(ผู้เชี่ยวชาญ K 2)

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร และก้าวทันเทคโนโลยี: นายกเทศมนตรีจะต้องมีทักษะ การติดต่อสื่อสารที่ดี นำเทคโนโลยีมาใช้ให้คุ้มค่าในการบริหารจัดการ เพื่อทำความเข้าใจกับผู้ร่วมงาน บุคลากร และกับประชาชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีช่องทางให้ประชาชน สะท้อนปัญหาความต้องการของประชาชน ต้องจ้างที่ปรึกษาและพัฒนาเรื่อง IT ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กล่าวว่า นายก ฯ ต้องสามารถที่จะนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ในยุคปัจจุบันที่ทันสมัยให้มาช่วยในการพัฒนาองค์กรส่วนท้องถิ่นต่างๆ เรื่อง Internet พัฒนาให้เป็น Smart city ใช้ช่วยเหลือผู้นำที่เขาจะสามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น”(ผู้เชี่ยวชาญ K8)

2.3 การสร้างเครือข่าย ประสานประโยชน์ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกมิติ: นายก ฯ จำเป็นต้องประสานงานกับทุกฝ่าย สร้างความสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายกับทั้งหน่วยงาน EEC ภาครัฐบาลในจังหวัด ส่วนกลาง และประชาชน ให้มีส่วนร่วมจะทำให้การบริหารจัดการ จะเป็นการเพิ่มความสำเร็จให้กับ อปท.

“นายก ฯ สร้าง Connection สื่อสารให้คนในพื้นที่รับให้ข้อมูลทั้งที่เป็นประโยชน์ และโทษของโครงการ EEC สร้างเครือข่าย ประสานประโยชน์ และร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ” (ผู้เชี่ยวชาญ K8)

2.4 ชื่อสัตย์ สุจริต ยึดประโยชน์ของสาธารณะ และมีความฉลาดทางอารมณ์: นายก ฯ

ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ปกป้องสิทธิของประชาชน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมให้บริการที่เสมอภาค มีความฉลาดทางอารมณ์ บริหารความขัดแย้ง และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

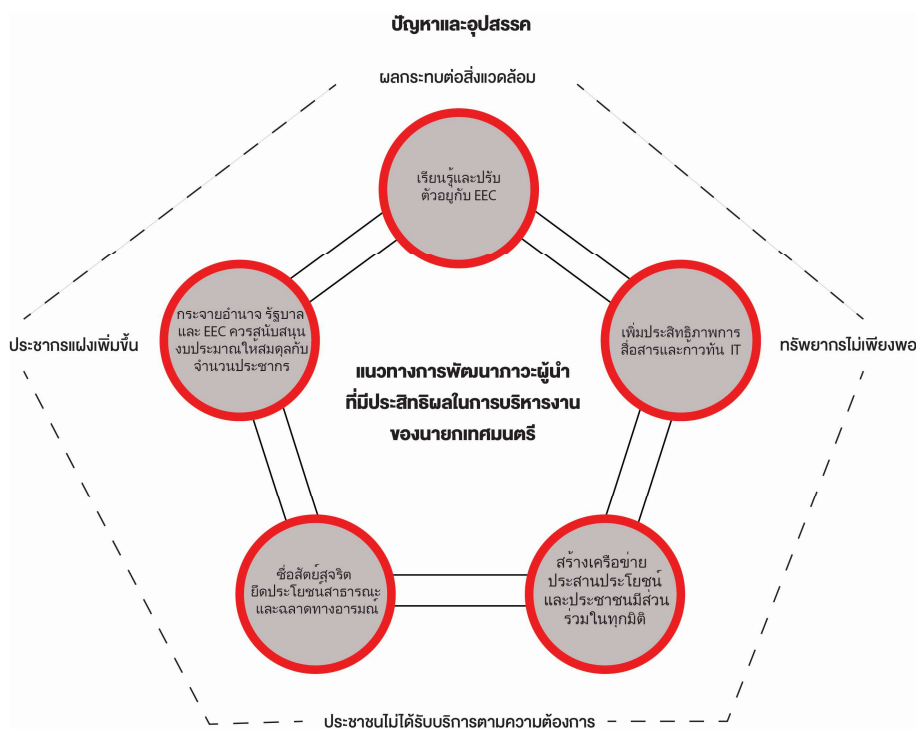
“นายกต้องมีจริยธรรมเป็นพิเศษ เรื่องผลประโยชน์ของชาติและประชาชนท้องถิ่น ประโยชน์เป็นหลัก แล้วถ้าเรามีผลประโยชน์ร่วม และ นายกต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้วย” (ผู้เชี่ยวชาญ K13)

2.5 การกระจายอำนาจ: รัฐบาลและ EEC ควรกระจายอำนาจ โดยการสนับสนุนงบประมาณให้

สอดคล้องกับจำนวนประชากร เพราะเป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการบริหารจัดการของนายกเทศมนตรี

“การบริหารงานจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากกระทรวง มหาดไทยจัดสรรงบประมาณอุดหนุน โดย EEC ควรจัดสรรงบประมาณมาด้วย จึงจะสอดคล้องกับนโยบายในพื้นที่ EEC” (ผู้เชี่ยวชาญ K 1, 9)

จากข้อค้นพบได้ประเด็นหลัก จึงนำมาสร้างรูปแบบจำลอง (Conceptual Model) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบจำลอง (Conceptual Model) ของทฤษฎีฐานรากเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในพื้นที่เขต EEC

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำและประสิทธิภาพการบริหารงาน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นในเขต EEC ได้ปฏิบัติตามนโยบายที่เสนอแก่ประชาชนในการเลือกตั้ง จึงบริหารจัดการตามที่เคยเสนอแนวนโยบายไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของพิชัยรัฐ หมั่นดวง (2564) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พบว่าระดับสมรรถนะของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำและประสิทธิภาพของการบริหารงานของนายกเทศมนตรี มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะนายกเทศมนตรีเป็นบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น หากมีภาวะผู้นำในระดับมาก ทั้งด้านความมีวิสัยทัศน์ พฤติกรรมของผู้นำ ด้านความสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย การเจรจา แก้ปัญหาความขัดแย้ง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของงานมาก และสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับการศึกษาของพิชัยรัฐ หมั่นดวง (2564) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับการศึกษาของ ธรรมรัตน์ บุปผาชาติ และคณะ (2565) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง

3. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของนายกเทศมนตรี ผลการศึกษา พบว่านโยบาย EEC มีผลกระทบด้านบวก คือ ทำให้ประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจของท้องถิ่นดี เป็นศูนย์รวมของบุคลากรวิจัย และนวัตกรรม ช่วยเพิ่มความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560) และด้านลบ คือ กระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ของประชาชนจากการศึกษาของมูลนิธิสิ่งแวดล้อม (2564) เสนอว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผังเมือง EEC เปลี่ยนจากพื้นที่เกษตรเป็นอุตสาหกรรม จึงกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีประชากรแฝงมากขึ้น ขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น อากาศเสีย ฝุ่นละออง กระทบต่อสุขภาพ ทรัพยากรไม่สมดุล ทำให้การบริการสาธารณะไม่ทั่วถึง มีข้อยกเว้นให้ตั้งโรงงานบางประเภทในชุมชน จึงเกิดโรงงานกำจัดขยะรีไซเคิล ขาดแคลนน้ำ น้ำประปายังมีประสิทธิภาพต่ำ ส่วนการทำเรื่อน้ำลึกแหลมฉบัง ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และ วิถีชีวิตของชุมชน (อารตีอุยทุทธร, 2564; นพดล วียาภรณ์ และเอกพร รักความสุข, 2562)

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่จะไปสู่ประสิทธิภาพของการบริหารงาน โดย ประเด็นที่ 1) นายกเทศมนตรีจะต้องเรียนรู้ผลกระทบและปรับตัวอยู่กับ EEC พัฒนานตนเอง ฝึกอบรม เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จ้างที่ปรึกษา เพื่อสร้างกระบวนการทัศนในการตัดสินใจ ควรมีหลักสูตรภาวะผู้นำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน จากการศึกษาพบว่า

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมที่สุด และ การศึกษาเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะ ทศนคติ (ธัญญา หมั่นจิต, 2566) ประเด็นที่ 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร และก้าวทันเทคโนโลยี ช่วยให้การบริหารทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุดทั้งด้านการเงิน เทคโนโลยี การสื่อสาร เพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้ ประชาชน มีช่องทางแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย นอกจากนี้การใช้ช่องทางแพลตฟอร์มต่าง ๆ ทาง ดิจิทัลจะทำให้การบริการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ องค์กรมีความพร้อมในการแข่งขัน สามารถ ตอบสนองความต้องการของประชาชน (เสาวนีย์ มหาชัย, ชาคิต สุกุลอิสริยาภรณ์ และ แก้วดา ผู้พัฒพงษ์, 2561) ประเด็นที่ 3) การสร้าง เครือข่าย และประสานประโยชน์ทั้งภาครัฐ เอกชน EEC และ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับ อบท. ในทุก มิติ สร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนความรู้ ยึดหลักธรร มาภิบาล เพื่อส่งเสริมให้องค์กรชุมชนเกิดความ เข้มแข็ง จะเพิ่มความสำเร็จให้กับองค์กร สอดคล้องกับการศึกษาของ กริช ชีรางศุ และ อำนาจ ชนะวงส์ (2564) พบว่าความสำเร็จของ องค์กร มีองค์ประกอบในการสร้างเครือข่าย ปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ประเด็นหลักที่ 4) ชื่อสัตย์สุจริต ยึดประโยชน์สาธารณะในท้องถิ่น และมีความฉลาดทางอารมณ์ มีคุณธรรม มีความ โปร่งใส จากการศึกษาของ สมบัติ บุญเลี้ยง (2556) พบว่าลักษณะภาวะผู้นำที่ดีประกอบไปด้วย มี วิสัยทัศน์ อดทน มีคุณธรรมจริยธรรม ใช้หลักการ มีส่วนร่วม มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถในการสื่อสาร และรู้จักใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความ

ชาญฉลาดในทางการเมือง เมื่อต้องเผชิญกับ วิกฤตการณ์ ประเด็นหลักที่ 5) การกระจายอำนาจ โดยรัฐบาลและ EEC ควรกระจายงบประมาณ สนับสนุนงบประมาณให้สมดุลกับจำนวน ประชากรในเขตพื้นที่ EEC กระทรวงมหาดไทยควร อุดหนุนเงินตามจำนวนหัวประชากร ส่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้การบริการที่มี ประสิทธิภาพ (ธัญญพัทธ์ ภูริพิณสินนท์, 2565)

สรุป

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อค้นพบ คือ นายกเทศมนตรีของเทศบาลในเขต EEC ระดับมี ภาวะผู้นำและประสิทธิภาพการบริหารงานใน ระดับสูง และทั้งสองอย่างมีความสัมพันธ์กันใน ทางบวก แต่พบว่าโครงการ EEC มีผลกระทบต่อ ทางลบต่อสิ่งแวดล้อม มลพิษ น้ำเสีย การปล่อย สารพิษของโรงงาน ส่งผลทางลบต่อระบบนิเวศน์ และอาจเกิดผลเสียต่อความปลอดภัย และสุขภาพ ของประชาชน มีประชากรแฝงเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรไม่เพียงพอ ประชาชนไม่ได้รับบริการ อย่างเพียงพอ ส่วนแนวทางในการพัฒนาภาวะ ผู้นำที่จะนำไปได้แก่ การเรียนรู้ผลกระทบ และ ปรับตัวอยู่กับพื้นที่ EEC การเพิ่มประสิทธิภาพ การสื่อสาร ก้าวทันเทคโนโลยี สร้างเครือข่าย ประสานประโยชน์ และ ให้ประชาชนมีส่วน ร่วมกับ อบท. มีความซื่อสัตย์สุจริต รัฐบาลควร สนับสนุนงบประมาณให้สมดุลกับจำนวน ประชากร ดังนั้น รัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ EEC ควรให้ความสนใจ และกำหนดนโยบายในการจัดการปัญหา และ ผลกระทบดังกล่าว ตลอดจนรับฟังความคิดเห็น

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความคิดเห็น
ของประชาชนที่อยู่ในเขต EEC

2. ควรทำวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะ
ผู้นำเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารงานของ
นายกเทศมนตรีให้ทันสมัยในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับภาวะ
ผู้นำและประสิทธิผลของการบริหารงาน และ
ศึกษาในวงกว้างของ อปท. ในพื้นที่เขต EEC

3. ควรศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับ ปัญหา
ผลกระทบทั้งสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และความ
ต้องการของประชาชนที่อาศัยในเขต EEC

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). ชุดข้อมูล 3 จังหวัดภาคตะวันออก: ข้อมูล
จำนวนประชากรไทยจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแยกรายอายุรายเดือนพ.ศ.2563.
สืบค้นจาก <https://catalog.dopa.go.th/fi/dataset/dopa-rec-2564-05>.
- กรีซ ชีรางศุ และ อำนาจ ชนวงษ์. (2564). แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 15(2), 20-31.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2563). การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: มาตรการและกลไกการป้องกัน.
วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 22 (สิงหาคม), 1. สืบค้นจาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/kpi_journal/article/view/244695.
- คณะกรรมการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. (2562). *แผนสิ่งแวดล้อม
ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 – 2564*.
- ธัญญพัทธ์ ภูริพิณสินธ์. (2565). การกระจายอำนาจกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ไทย. *วารสาร มจร. บาลีศึกษายุทธศาสตร์บริหาร*, 8(1), 85-99.
- ธัญญา หมั่นจิต. (2566). การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ: กรณีศึกษา
กองบริหารงานอนุญาตโรงงาน 1 กรมโรงงานอุตสาหกรรม. สืบค้นจาก http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2566_1693540147_6414832059.pdf
- นพดล วิทยาภรณ์ และ เอกพร รักความสุข. (2562). การบริหารการพัฒนาโครงการพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
ศึกษากรณี : พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก EEC. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 6(2). 95-109.
- นิติพล ภูโตโชติ. (2566). *พฤติกรรมองค์การ (Organizational behavior)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน
อุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ (ฉบับที่ ๒). (2564, 19
พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๒๕๕ ง, น. 22-24).

- พิชัยรัฐ หมื่นด้วง. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. *Journal of Roi Kaensam Academi*. 7(4), 415-432.
- พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561. (2561, 14 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* (เล่ม 135 ตอนที่ 34 ก, น. 1-33).
- มูลนิธิสิ่งแวดล้อม. (2564). *เปิดผลกระทบ ผังเมือง EEC: ทำลายระบบนิเวศ และวิถีชีวิตของประชาชน*. สืบค้นจาก <https://enlawfoundation.org/recap-eeec-2564-02/>.
- สมบัติ บุญเลี้ยง, อารีย์ นัยพินิจ, และ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2555). ลักษณะภาวะของผู้นำที่ดีในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 29(2), 97-112.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *รายงานการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก*. สืบค้นจาก <https://www.eeco.or.th/web-upload/filecenter/html/establishment/ Feasibility/003.pdf>.
- เสาวนีย์ มหาชัย, ชาคิต สุกอสิริยาภรณ์, และ แก้วตา ผู้พัฒน์พงศ. (2561). *การใช้เทคโนโลยีมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมในจังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้นจาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-7_1565850146.pdf.
- อิทธิพร สินทรโก, อุตติยาพร ไชยฤทธิ์, และ นพพร ชุนคำ. (2563). ผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหาประชากรแฝง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารราชพฤกษ์*. 8(2).119-127.
- อารตี อยุทธ์นคร. (2564). *ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและเครือข่ายทุนจีนข้ามชาติ (Eastern Economic Corridor and Transnational Chinese Capital Networks)*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก: http://www.thai-explore.net/file_upload/submitter/file_upload/.
- Akhigbemidu, JJ, Amah, E, Okocha. (2021). Management Development and Organizational Effectiveness: A Literature. *South Asian Research. Journal of Business and Management*, 2(6), 155-167. DOI: 10.36346/sarjbm.2021.v03i06.004.
- Creswell, J. W., & Creswell, D. J. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach (5th ed.)*. California: Sage.
- Faul F, Erdfelder E, Buchner A, Lang A-G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3. 1: Tests for correlation and regression analyses. *Behav Res Methods*. 41(4), 1149-60. <https://doi.org/10.3758/BRM.41.4.1149>.